

Behurcolt *Cepaea nemoralis* (LINNAEUS, 1758) a Bükkben

Domokos Tamás

Abstract: *Imported Cepaea nemoralis* (Linnaeus, 1758) in the Bükk Mountains (N-Hungary). The author publishes the new occurrence of the *C. nemoralis* from the DU 72 quadrat of Hungary. The reason of the occurrence is importation probably.

Key words: mollusca, Bükk-Mts., Hungary.

Korábban megjelent munkámban (Domokos, T. 1996) összefoglaltam az addigi *Cepaea nemoralis* előfordulásokkal kapcsolatos adatokat. Ezeket az adatokat, a korábban említett cikk irodalmában citált, illetve a Munkácsy Mihály Múzeum Mollusca-gyűjteményének ide vonatkozó információiból gyűjtöttem össze.

A faunisztika soha, nem lehet lezárta, annál is inkább, mert idővel újabb és újabb előfordulásokat ismerhetünk meg, illetve újabb adatok kerülnek napvilágra köz- és magán-gyűjtemények revíziója kapcsán (Fehér, Z. & Gubányi, A. 2001).

Az idő múlásával egyre inkább úgy tűnik, hogy az adatok szaporodásával a faunisztikai kép teljesebbé válik. Ez azonban csalóka kép, amelyet a mechanikusság fest azzal, hogy nem számol a fauna dinamikájával.

Például behurcolás (gerjesztett fluktuáció) esetén az adott faj egy idő után különböző okokból kipusztulhat. (Tehát az előfordulást törölni kell! De ki foglalkozik azonban a korábbi gyűjtések megismétlésével?) Hasonló helyzet következhet be, egy adott faj areáján belül „spontán” is, ha az abiotikus és biotikus faktorok megváltoznak. Utóbbi esetre klasszikus példa a fluktuációs folt mozgása. Ha az adott faj elterjedéséről valóban pontos, tehát dinamikus képet akarunk kapni, akkor viszonylag rövid időintervallumban kell a gyűjtést megszervezni és elvégezni, majd relatíve hosszabb idő eltelte után megismételni. A magyar malakológia jelenlegi helyzetében mindez hiú ábránd. Mit tehetünk? Csak annyit, hogy óvatosan kezeljük a fajterképeket, s nem felejtsük el, hogy egy új adat nem csak a korábbi igénytelen gyűjtés eredménye lehet, hanem a faj terjedésének bizonyítéka is. Természetesen a hanyag gyűjtés eredménye hamis képet fest azzal, hogy a faj kipusztulását diagnosztizálja.

Különösen problémás a kis területre korlátozott, szigetszerű előfordulások felderítése. Ilyen jellegű előfordulás jellemzi a *Cepaea hortensist* és a *Cepaea nemoralist* az Alföldön.

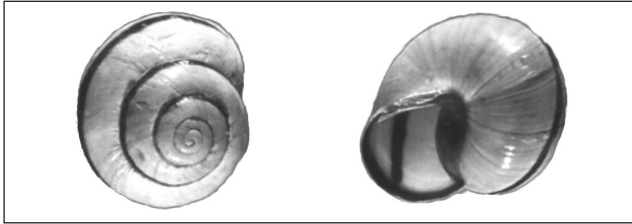
Legutóbb Nacsa Kálmán számolt be Csurgón, a XXVII. Magyar Malakológus Találkozón, a *Cepaea nemoralis* nagymágocsi előfordulásáról (Nacsa, K. 2003). Ezzel az előfordulással a Maros-Körös közén háromra nőtt e faj szigetszerű előfordulásainak a száma. A harmadik sziget különlegességét az adja, hogy a faj temetőhöz való kötődésének teóriája megdőlt, mert Nacsa (2003) a közeli erdőkből is kimutatta a *Cepaea nemoralist*.

Az Északi-Középhegységéből tudomásom szerint még nem került elő a *Cepaea nemoralis*. Ezért tartom közlésre érdemesnek e faj újabb szigetszerű előfordulását.

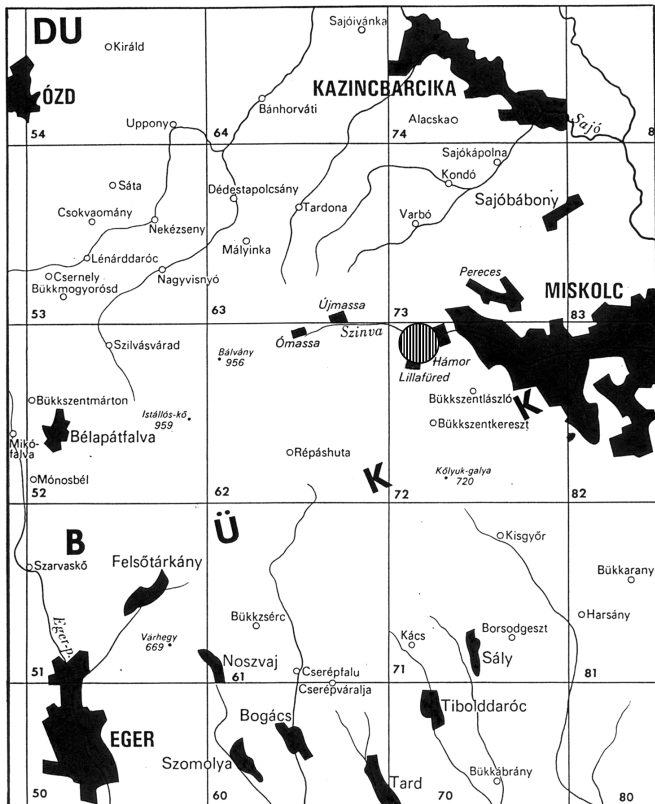
A Munkácsy Mihály Múzeum (Békéscsaba) malakológiai gyűjteményének rendezése során, műanyag zacskóba hegesztett 3 darab *Cepaea* került elő. Mivel spórolásból a *Cepaea*

nemoralisok és a *Cepaea vindobonensis* közös címkével ellátott zacskóban kötött ki, a *Cepaea nemoralis* léte feledésbe merült. (Itt bátorkodom megjegyezni, hogy a fajkartanonkon az adatok helyesen szerepeltek.)

Most az újabb revízió során előkerültek az elveszettnek hitt *Cepaea nemoralis* példányok, a következő adatokkal: Bükk, Hámor (UTM-hálózat DU 72-es négyzet), Szinva partja, 1982.04., egyszikű sárga példány.

Cepaea nemoralis (Linnaeus, 1758)

A *Cepaea nemoralis* (Linnaeus, 1758) lelőhelye a Bükkben.

Köszönöm Ispánovics-Pozsár Márta gyűjteménykezelőnek, hogy a szokatlan csomagolásra felhívta a figyelmet, s ezzel egy érdekes faunisztikai adatot mentett meg.

Irodalom

- Domokos, T. (1996): Javaslat a nem védett közép-európai montán Gastropodák, valamint a *Cepaea nemoralis* és a *Cepaea hortensis* fajok védeltségére – Malakológiai Tájékoztató, 15: 53–59.
- Fehér, Z. & Gubányi, A. (2001): The distribution of Hungarian Molluscs. The catalogue of the Mollusca Collection of the Hungarian Natural History Museum – Hungarian Natural History Museum, Budapest.
- Nacsa, K. (2003): Adatok Nagymágocs (DS 55–56, 65–66) és környéke malakofaunájához – Malakológiai Tájékoztató 21:

DOMOKOS, Tamás
Munkácsi M. Múzeum
Békéscsaba
Széchenyi u. 9.
H-5600